

Formy muzyczne – A, AB, ABA

- Formy muzyczne – A, AB, ABA

Scenariusz lekcji dla nauczyciela:

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

1. W zakresie śpiewu. Uczeń:

1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym:

A) piosenki z repertuaru dziecięcego,

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:

2) rozpoznaje ze słuchu:

C) podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1,

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki:

3) form muzycznych: AB, ABA, ABA.

Nauczysz się

śpiewać piosenkę *Wlazł kotek na płotek*;

tworzyć następnik do podanego poprzednika;

grać na flecie lub keyboardzie proste melodie;

rozpoznawać formę słuchanych utworów.

Przypomnienie piosenki pt.: *Wlazł kotek na płotek*

Najpierw posłuchaj, a potem zaśpiewaj poniższą piosenkę.

🔊 Wlazł kotek na płotek

I mruga.

Piękna to piosenka,

Niedługa.

Niedługa, niekrótka,

Lecz w sam raz.

A ty mi koteczku,

Buzi dasz.

Tekst utworu na

podstawie: https://bibliotekapiosenki.pl/utwory/Wlazi_kotek_na_plotek/tekst

Po zapoznaniu się z melodią oraz zapisem nutowym piosenki *Wlazi kotek na płotek* odpowiedz na poniższe pytania.

Ćwiczenie 1

Z ilu części składa się piosenka?

☐ trzech

☐ jednej

☐ dwóch

Ćwiczenie 2

Części wysłuchanego utworu są:

☐ inne

☐ takie same

☐ podobne

Ćwiczenie 3

Czym różnią się części piosenki?

☐ zakończeniem

☐ rytmem

☐ melodią

Piosenka *Wlazł kotek na płotek* składa się z dwóch [zdań muzycznych](#):

Zdanie 1: Wlazł kotek na płotek i mruga;

Zdanie 2: ładna to piosenka nie długa.

Zdanie pierwsze, pełniące rolę pytania to [POPRZEDNIK](#), zdanie drugie – odpowiedź, to [NASTĘPNIK](#).

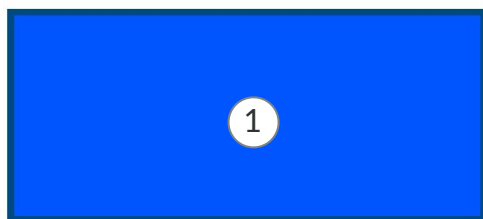
Poprzednik i następnik tworzą [okres muzyczny](#).

Forma muzyczna

[Forma muzyczna](#) to budowa utworu muzycznego.

Wysłuchaj form muzycznych.

Forma A

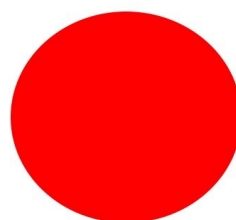

1

A – forma jednoczęściowa.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P145OfJuM>

Forma AB

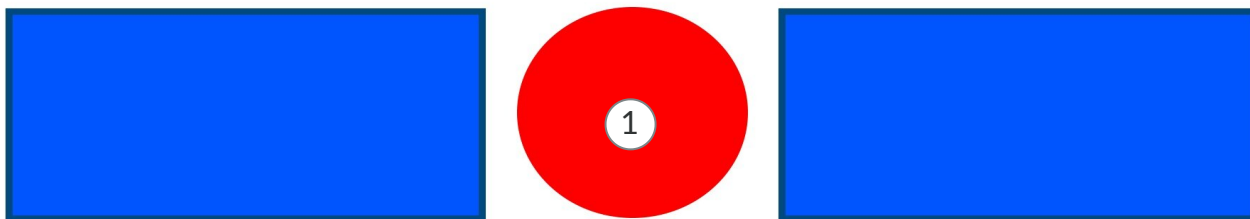
1

AB – forma dwuczęściowa, w której części różnią się od siebie.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P145OfJuM>

Forma AB, „Trojak”, AMFN, CC BY 3.0

Forma ABA

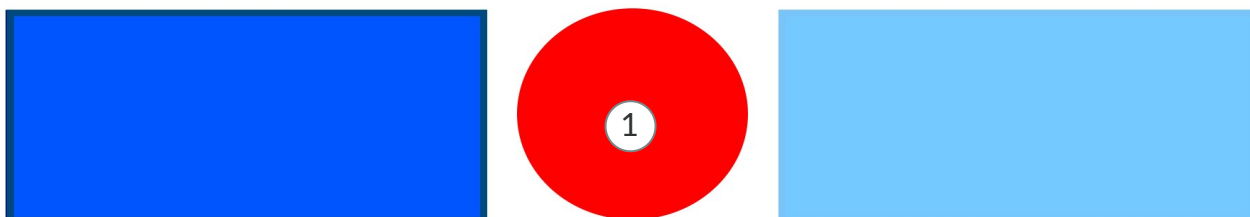

1

ABA – forma trzyczęściowa, w której cz. I i III są takie same, a środkowa część jest zupełnie inna.
Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P145OfJuM>

Forma ABA, Ludwig van Beethoven, „Menuet G-dur”, AMFN, CC BY 3.0

Forma ABA1

1

ABA1 – forma trzyczęściowa, w której części I i III są podobne, a środkowa część jest zupełnie inna.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P145OfJuM>

Nº 5 L'Éléphant – Der Elefant

Allegretto pomposo

Piano II

Contrebasse

Piano II

Cb.

E. P. 12675

Źródło: online-skills.

Polecenie 1

Do podanego czterotaktowego POPRZEDNIKA (w programie do komponowania muzyki), skomponuj czterotaktowy NASTĘPNIK.

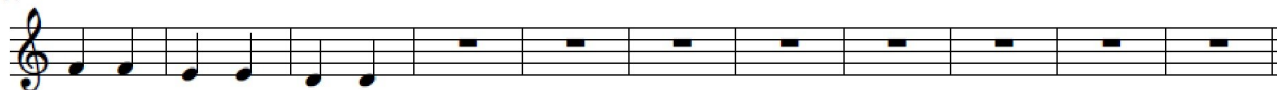
Załącznik nutowy, online-skills, CC BY 3.0

Polecenie 2

Podaną melodię zagraj na keyboardzie lub flecie prostym. Wiedząc, że utwór ma budowę ABA, dopisz w programie do pisania nut trzecią część utworu, a następnie go wykonaj.

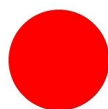
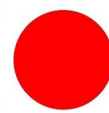
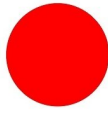
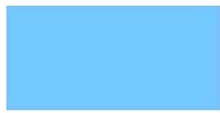
14

Źródło: online-skills.

Ćwiczenie 4

Z podanych ilustracji wybierz schemat graficzny utworu o budowie ABA.

Ćwiczenie 5

Nº 5 L'Éléphant – Der Elefant

Allegretto pomposo

Piano II

Contrébasse

Piano II

Cb.

1

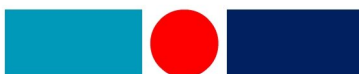
8

E. P. 12675

Wysłuchaj utwór: Camilla Saint-Saënsa, *Słoń* i wskaż dwie odpowiedzi, które ilustrują jego budowę.

Materiał audio dostępny pod adresem:

<https://zpe.gov.pl/b/P145OfJuM>

☐☐☐☐

Ćwiczenie 6

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D1CwPtOSB>

Źródło: AMFN.

Na nagraniu „Preludium A-dur op. 28 nr 7” Fryderyka Chopina. Utwór, o krótkiej i prostej formie. Składa się z ośmiu powtórzeń jednego motywu rytmicznego. Wykonany jest na fortepianie. Napięcie w utworze narasta by osiągnąć punkt kulminacyjny w szóstym powtórzeniu.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D1CwPtOSB>

Źródło: AMFN.

Nagranie melodii ludowej „Trojak” Pierwsza część w metrum trzy czwarte jest spokojna, rozkołysana. Druga część jest dużo szybsza, skoczna w metrum dwie czwarte.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D1CwPtOSB>

Źródło: AMFN.

Na nagraniu „Menuet G-dur” Beethovena. Utwór w metrum trzy czwarte wykonywany na fortepianie. Pierwsza część jest spokojna, dostojna. Druga część jest szybsza, występują w niej drobniejsze wartości rytmiczne. Trzecia część jest taka sama jak pierwsza.

Wysłuchaj utwory i wskaż, jak są zbudowane.

L. van Beethoven, Menuet G-dur

A

Trojak

ABA

F. Chopin, Preludium A-dur op. 28 nr 7

AB

Ćwiczenie 7

Połącz w pary formę z odpowiednią definicją.

Forma trzyczęściowa, w której cz. I i III są takie same a II cz. zupełnie inna

ABA1

Forma dwuczęściowa, w której części różnią się od siebie

ABA

Forma jednoczęściowa

A

Forma trzyczęściowa, w której cz. I i III są podobne a II cz. zupełnie inna

AB

Słownik pojęć

Forma A

jednoczęściowa budowa utworu muzycznego.

Forma AB

forma muzyczna złożona z dwóch kontrastowych części: A i B.

Forma ABA

trzyczęściowa forma muzyczna, w której części I i III są takie same, a środkowa się od nich różni.

Forma ABA1

trzyczęściowa forma muzyczna, w której części I i III są podobne, a środkowa część jest inna.

Forma muzyczna

termin określający konstrukcję dzieła muzycznego z punktu widzenia współdziałania elementów muzyki. Jest to środek realizacji wyrazu emocjonalnego dzieła muzycznego, za pomocą technik kompozytorskich.

Następnik

drugie z dwu zdań okresu muzycznego, stanowiące rozładowanie napięć nagromadzonych w zdaniu pierwszym.

Okres muzyczny

częstka formotwórcza utworu muzycznego, złożona najczęściej z ośmiu taktów – dwóch dopełniających się zdań, z których pierwsze jest poprzednikiem, drugie następnikiem

[...].

Poprzednik

zdanie muzyczne (zwykle 4-taktowe), zwykle zawieszone, zakończone na dominancie

[...].

Zdanie muzyczne

część budowy formalnej utworu, składająca się w klasycznej postaci często z czterech taktów (tzw. czterotakt), tj. np. dwóch fraz dwutaktowych, tworzących pewną logiczną całość wyrazową, zakończona nierzadko kadencją.

Źródła:

Encyklopedia Muzyki pod red. A. Chodkowskiego, PWN, Warszawa 2001

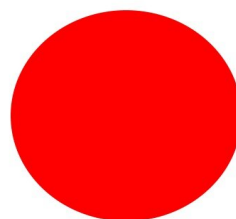
J. Habela, *Słowniczek muzyczny*, PWM, Kraków 1972

encyklopedia.pwn.pl

sjp.pwn.pl

Biblioteka muzyczna

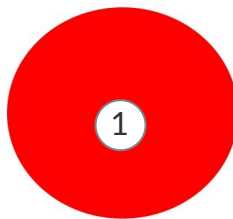

1

AB – forma dwuczęściowa, w której części różnią się od siebie.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P145OfJuM>

Forma AB, „Trojak”, AMFN, CC BY 3.0

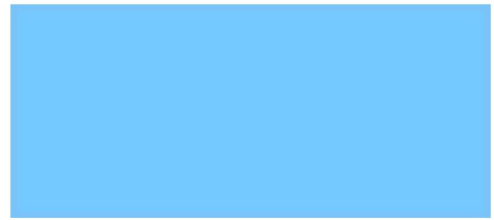
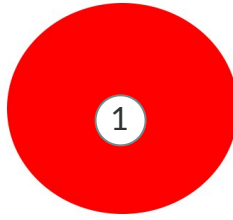

1

ABA – forma trzyczęściowa, w której cz. I i III są takie same, a środkowa część jest zupełnie inna.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P145OfJuM>

Forma ABA, Ludwig van Beethoven, „Menuet G-dur”, AMFN, CC BY 3.0

1

ABA1 – forma trzyczęściowa, w której części I i III są podobne, a środkowa część jest zupełnie inna.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/P145OfJuM>

Forma ABA, Źródło: zpe.gov.pl

Camille Saint-Saëns, widok nutowy utworu „Słoń” z cyklu „Karnawał zwierząt”, imslp.org, CC BY 4.0 (ilustracja); Camille Saint-Saëns, „Słoń” z cyklu „Karnawał zwierząt”, [online-skills](https://online-skills.com), CC BY 3.0 (dźwięk)

Bibliografia

J. Habela, *Słowniczek muzyczny*, PWM, Kraków 1972.

Encyklopedia Muzyki pod red. A. Chodkowskiego, PWN, Warszawa 2001.